

Naročnina mesečno  
25 Din, za inozem-  
stvo 40 Din — ne-  
deljska izdaja ce-  
loletno 96 Din, za  
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v  
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba  
2050. — nočna 2996, 2994 in 2050

# SLOVENEČ

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Ček. račun: Ljub-  
ljana št. 10.650 in  
10.349 za inzerate;  
Sarajevo št. 7563,  
Zagreb št. 39.011,  
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-  
jeva 6, telefon 2992

Izbaja vsak dan zjutraj, razen  
ponedeljka in dneva po prazniku

## Carinsko obzidje se dviga

Trgovina je že pri primitivnih narodih utirala pot civilizaciji; potujoči trgovci so bili edina vez med razkropljenimi narodi, kakor so danes karavane edino prometno sredstvo, ki omogoča obsevanje med raztresenimi afriškimi plemeni. Se danes tečejo niti, ki vežejo v materijo zakopano človeštvo, po cestah in železnicah, koder se več ali manj prosto preliva blago, plod rodovitne zemlje in človeškega uma, ki išče čim najkoristnejšega uvrdenja.

Gospodarske zveze približujejo narode, ker omogočajo medsebojno spoznanje in jih tudi interesno vežejo med seboj. Nasprotno z javnim mnenjem, da so zadnje svetovne vojne krivi kapitalisti — mislimo na osebne mahinacije posameznih velekapitalističnih magnatov in ne na kapitalistični sistem sam, ki je samo plod liberalizma in kot takšen gotovo skrivaj na ustvarjanju vojnega razpoloženja — nasprotno torej s tem mnenjem, ki je bilo med vojno in takoj po vojni zelo razširjeno, so zgodovinarji danes dokazali, da se je prav kapitalistični sistem sam, ki je svetlo naložen kapital upiral do skrajnosti vojni. Kapital sili vedno v kraje, o katerih misli, da jim je mir zagotovljen. Gospodarske zveze so postale nujno velika ovira vojni.

Človeštvo se je po vojni pod vplivom nacionalističnih nauk še bolj zakopalo za svoje politične liste in je napravilo iz njih prave strelske jake. Državniki, ki se zavedajo, da mora razvoj v tem pravcu dovesti do katastrofe, skušajo zblížiti politično ločene tabore s pospeševanjem gospodarskih stikov. Klasičen primer sta nam dala nedavno Laval in Brüning.

Na tem mestu smo že nedavno zapisali, da ima današnja gospodarska kriza, ta strahovita šiba božja, vsaj to dobro stran, da sili narode k zblíženju. Stalin je pod pritiskom bede tudi na znotraj v marsikem popustil od svojega revolucionarnega programa in njegov odposlanec Litvinov vztrajno išče zveze z zapadom prav iz finančnih potreb. Brezdvomno je samo okolnost, da morejo državniiki postaviti svoje delo za zblíženje med narodi samo na to materialno podlago, na golo koristolovstvo, porazno izpričevalo za povojno Evropo, ki je pozabila na ideale in v prvi vrsti na zapoved o krščanski ljubezni.

Zalibog se zdi, da je obnovitveno delo po vojni raztrganega sveta izgubilo še to tvorno podlago. V najnovejšem času so se pojavila na obzorju svetovnega gospodarstva znamenja, ki z vso zanesljivostjo kažejo, da je tudi gospodarstvo, ki je končno samo udeleževanje človeških idej, zavozilo na pot, ki so mu jo pripravljale ideologije, to je v prvi vrsti nacionalizem skupno z bratom liberalizmom, od katerega se Evropa še danes ne more definitivno posloviti. Tudi gospodarstvo bo prenehalo biti vez med narodi in bo postalo prav nasprotno, to je prva razmejilvena točka med njimi, in sicer v najbolj kritičnem času.

Od sosedov nas ne ložijo samo politične meje iz bodeče žice, temveč postavili smo si tudi visoko carinsko obzidje, ki ga čedalje bolj dvigamo. Zveza narodov prav te dni zama zama dva svoja člana, naj odloži orožje, zama je tudi njena akcija, da bi se enkrat pričeli rušiti carinsko obzidje. Vsi dobro vemo, da je to edina pot, ki pelje k rešitvi, hodimo pa po drugi. V tem je vsa tragika današnje dobe.

Anglija, ki je celo stoletje branila svobodno trgovino in je s svojo trgovinsko politiko blažilo vplivna na druge države, da niso šle s carinami previsoko in da so navadno sprejele v trgovinske pogodbe klavzulo o največji ugodnosti, prav ta Anglija je povišala obstoječe carine na obdelano blago za 50 odstotkov in se menda pripravlja, da zviša carine tudi na živila. Angleži so se zavedali daleko-večnosti svojega ukrepa in so zato iz previdnosti pristavili zakonu, da ostane v veljavi samo za dobo šestih mesecev.

Po vsej Evropi gre val razburjenja radi tega koraka. Razburjajo se Francozi, ki že pripravljajo protikupe, razburjajo se Nemci, češ, da ne bodo mogli plačati reparacij, ako se jim onemogoči izvoz, to je glavni vir dohodkov, vzemirjajo se tudi češkoslovaški industriji. Brezposelnost grozi stotisočim delavcem, ki so izdelovali v evropskih tovarnah blago za Anglijo. Vse prizadete države groziljo z represalijami, to je s carinskimi ukrepi, ki bi pomenili v resnici boj kot angleškega blaga. Od grožnje bo prišlo do dejanja, ker se Angleži gotovo ne bodo umaknili, povišali bomo še za nekaj metrov carinsko obzidje.

Evropa se razburja, ko bi se morala potrkati na prsa, rekoč: »Mea culpa! Angleži so samo sledili zgledu drugih držav. Da zboljšajo trgovinsko bilanco, so zvišali carine. Vprašanje, ali se jim bo to posrečilo, ni bistveno; to je pač njihova zadeva. Vse države, predvsem Amerika, so se obdale s carinami. Amerika je hotela, da bi bila aktivna njena trgovinska bilanca, aktivna bi morala biti tudi plačilna bilanca sama. Kako naj potem evropski dolžniki plačujejo svoje dolge, ako ne z izkupičkom od svojega izvoza? Podobno je postopala Francija proti drugim evropskim državam. Dva svetovna finančnika sta se istočasno z drugimi revnejšimi državami zavarikalirala za carinsko obzidje. Na drugi strani početa več izvažati svojih kapitalov, ki bi bili v kritje drugim državam s pasivno trgovinsko bilanco. Tem ne preostaja drugega, kakor da si skušajo zmanjšati pasivnost svojih trgovinskih bilanc, in sicer s tem, da dvigajo carine in zavračajo tuje blago. S tem postavljamo umetne ovire naravnemu gospodarskemu razvoju, ki je utemeljen že v zemljepisni legi in strukturi posameznih držav. Umetno se bodo razvijale v posameznih državah gospodarske kulture in industrije, za katero sploh ni dana naravna podlaga. Ali ne pelje ta pot k gospodarskemu polomu?

## Dr. Marinkovič obišče Varšavo

Obisk naj podčrta prijateljstvo med obema državama

— Belgrad, 27. nov. l. Iz zunanega ministrstva javljajo, da bo te dni odpotoval v Varšavo na obisk naš zunanji minister dr. Marinkovič. Prvikrat je bilo govora o tem prijateljskem sestanku med obema državnikoma pred kakimi 14 dnevi v poljskem parlamentu, ko je dr. Zaleski javno izpovedal, s kakim izrednim veseljem pričakuje obisk svojega jugoslovanskega tovariša, kateremu hoče pokazati, kako globoko je prijateljstvo med obema slovanskima narodoma. Dr. Marinkovič ostane tri dni v Varšavi, kjer bo njemu na čast prirejena cela vrsta svečanosti. Dr. Zaleski je v to svrhu že odpotoval iz Pariza domov, da bo sprejel našega ministra. Z dr. Marinkovičem potuje tudi njegova sobotnica ter pomočnik zunanje ministra dr. Karović s šefom kabineta Kovačevićem in s posebnim tajnikom Pavlovičem. V zunanjem ministrstvu so izjavili, da je ta obisk samo formalnega značaja in hoče podčrtati prijateljstvo med obema državama, ki se na enak način trudita, da bi se uveljavilo mirno razpoloženje v Evropi. Drugih celovitih obiskov nima. Seveda se bodo državniki pri tej priliki razgovarjali o raznih taktičnih vprašanjih mednarodne politike, kakor na primer o poljsko-sovjetskih pogajanjih ter o pripravah na razorožitevno

konferenco, ker je naravno zelo važno, da pridejo države na to konferenco z jasno izdelanim programom. Poljski poslanik Schwarzburg-Günter v Belgradu se je že odpravil v Varšavo, da se udeleži srečanja našega ministra in razgovorov v poljski prestolici. S potovanjem dr. Marinkoviča v Varšavo je sedaj podan tudi protiočeski poljskega zunanjega ministra dr. Zaleskija v Belgradu. Evropska javnost bo brez dvoma iskreno pozdravljala te direktne stike med slovanskimi državami na vzhodu, ker so najboljša garancija za vzdrževanje miru in za sodelovanje, ki je posebno na gospodarskem polju postalo danes neobhodno potrebno.

## Laval dobil zaupnico

Oster boj med skrajno desnico in levico v parlamentu - Velika zmaga vlade

Pariz, 27. nov. tg. Ob 3 zjutraj je bila končana zunanje politična debata v poslanski zbornici s tem, da je bila odklonjena nezaupnica socialističnega Leona Bluma s 326 proti 240 glasovom, nadaljnja nezaupnica radikalov Herriota s 340 proti 275 glasovom, sprejeta pa zaupnica sredinskih strank s 325 proti 150 glasovom. Pri glasovanju zaupnice so se radikali vzdrževali glasovanja.

Polek peturne nočne seje je bil zelo živahen. V zunanje politični razpravi so govorili skoraj samo o nemško-francoskih odnosih in o bodoči ureditvi reparacij in dolgov. Ministrski predsednik Laval je moral še enkrat in natančneje precizirati stališče Francije na bodočih reparacijskih konferencah. Tako je rekel, da res ne obstoja nobena zveza med reparacijami in medzavezniškimi dolgi. To izhaja iz Hooverjevega načrta in iz komunikeja, ki sta ga skupno izdala Laval in Hoover. Tudi med kratkoročnimi privatnimi dolgi in reparacijami ni nobene zveze. Ureditev kratkoročnih kreditov se bo izvršila med privatnimi upniki in privatnimi dolžniki. Kot odgovorni šef vlade se Laval brani, da bi se s tem bavil. Možno je, da se bo našla rešitev v milijardnih imetjih Nemčije v inozemstvu. Vendar se o privatnih dolgovih na vladnih konferencah ne more govoriti, četudi bi jih strokovnjaki s stališča splošne plačilne zmožnosti Nemčije upoštevali.

Pred Lavalom je namreč Franklin Bouillon sprožil ostro atako. Grajal je namreč, da je Briand med veliko zunanjo politično debato skoraj ves čas

izostal in ga res ponoči ni bilo videti. Glede Nemčije je rekel Bouillon, da ne prizna niti svojih dolgov, niti svoje razorožitve, niti svojih mej. Od svojih 210 milijard dolgov je Nemčija 170 milijard direktno priglajfala od svetovne finance. Dr. Brüning je senca, ki bo trajala samo tako dolgo, kakor bo to ugajalo njegovemu nasledniku, ki ga itak pozna ves svet (Hitler). Francija je 10 let dajala Nemčiji koncesije in denar, da bi okrepila svojega starega sovražnika. Najprej je imela Francija vojne žrtve, potem je bila ona žrtev oduševskih spekulacij in potem anglogermanskih finanč. Pri tem je Laval prekinil Bouillon, češ, da tako oster govor škoduje francoskim interesom. Nato postane Bouillon še ostrejši in zakliče Lavalu: »Vi mi nimate dajati nobenih naukov! Vi ste bili defetist med vojno! Vi ste absolutno hoteli iti v Kodanj, da bi pridigali socialistični mir! Glede Nemčije je Bouillon nadalje izjavil, da je ni mogoče rešiti. Treba je ugotoviti njeno voljo za plačevanje, ne pa njene plačilne zmožnosti. Treba je spravi nazaj v Nemčijo pobegli nemški milijardni kapital. Nemčija naj najprej napravi red sama pri sebi, ne pa zahtevati pomoči od Hitlerja in od zunaj. Bouillon je zaključil svoj govor s pozivom socialistom, da se sestavi vlada narodne unije, ki bi edina mogla v prihodnjih desetih ali 20 letih rešiti Francijo. Na proteste z leve strani je Bouillon zaklical: »Kako ta, da socialisti Nemčije sodelujejo pri narodni uniji?«, nakar je dobil odgovor: »Samo proti Hitlerju!«

Takoj nato je vstal Leon Blum in izjavil, da

je potreba nemško-francoskega zblíženja splošna, da pa bo ostala brez uspeha, če se bo skušala izvesti na način, kakor ga prakticira francoska vlada in njena večina. Treba je Nemčiji pomagati velikopotezno. Finančni minister Flandin zakliče: »Dr. Schacht je porušil kredit Nemčije s svojo kampanjo. Ni stvar Francije, ustavi odhod kreditov iz Nemčije, ali prepričaj beg nemškega kapitala. Francija je prva predlagala mednarodno sanacijo in podporno akcijo.« Ko je potem Leon Blum dalje trdil, da Francija zato ni pomagala Nemčiji, ker se je vlada bala svoje lastne večine, je vstal Laval in podal svojo že omenjeno izjavo. Nato je Herriot kritiziral nedostanke, priznal pa, da je treba biti previden že zato, ker bi Nemčija, če bi bila oproščena vseh bremen, s svojo skrajno racionalizirano in modernizirano industrijo lahko zmagala proti tehnično šibkejši Franciji.

Blumova in Herriotova nezaupnica nista izrecno grajali vlado, temveč ji samo nista hoteli izreči zaupanja. Leon Blum je zahteval energično politiko mednarodnega sodelovanja in solidarnosti v zadevi potrebnega zblíženja z Nemčijo, organizacije Evrope, stabilizacije valut, sočasne in kontrolirane omejitve oboroževanja, organizacije v Zvezi narodov z internacionalizacijo letalstva, železnice in paroplovbe, pri čemer bi se morala absolutno prepovedati privatna fabrikacija orožja. Zaupnica, izrečena vladi, pa ugotavlja, da vlada čuva interese Francije in izvaja politiko miru in mednarodnega sporazuma.

## Veliki nemiri v sobranju

Komunisti izzvali hrvav pretep

Sofija, 27. nov. tg. Na obletnico podpisa mirovne pogodbe v Neuilleu je bila danes v poslanski zbornici velika manifestacija, katero so komunistični poslanci izrabili za velik nemir. Na koncu govora vladnega poslanca Genova, ki se je spominjal ločenih manjšin, so se vsi poslanci dvignili s sedežev, da počastijo v vojni padle vojake, samo komunisti so obsedeli in zalili vlado in poslanske zbornice. Predsednik je izključil najhujšega komunističnega kričarja iz seje. Proti temu je protestiral komunistični poslanec Kostov, poslanci večine pa so Kostova potegnili z govorniškega odra. Nastal je pretep, posebno, ko je predsednik predlagal, da se izključijo vsi komunistični odposlanci od treh sej. Mnogi poslanci so bili do krvi tepeni. V Sofiji sami so velike množice demonstrirale proti mirovni pogodbi, študenti pa so demonstrirali pred poslaništvom Francije in Jugoslavije. Policija na konjih je kmalu napravila mir.

Sofija, 27. nov. AA. Bolgarska agencija po-

roča: Odgovarjajoč v parlamentu na interpelacijo socialističnega poslanca Pastuhova je predsednik bolgarske vlade Mušanov izjavil, da potuje v Angoro, da vrne turški prestolnici obisk, ki ga je napravil lani turški minister za zunanje zadeve Tefik Ruždi bej v Sofiji. Mušanov je nato naglasil, da je cilj bolgarske politike samo mir in sporazum s sosedi in ostalimi državami. Bolgarska vlada se ne namerava na mednarodnem polju spuščati v nobene spekulacije. Na kraju je Mušanov dejal, da morata Bolgarija in Turčija rešiti vsa ona vprašanja, ki se nanašajo na gospodarstvo.

## Mednarodni agrarni kongres v Sofiji

Belgrad, 27. nov. l. Iz Sofije poročajo, da se bo 10. decembra sestal mednarodni kongres zemljoradnikov v bolgarski prestolnici. V Sofiji se vršijo velike priprave za to mednarodno manifestacijo kmečke solidarnosti.

## Grandi napada Francijo

Slovo od Amerike

Newyork, 27. nov. tg. Pred odhodom iz Amerike je imel Grandi na banketu, katerega se je udeležilo 1000 oseb, dobro pripravljen govor o problemu razorožitve, ki je bil ostro naperjen proti francoski tezi varnosti. Varnost mora biti rezultat, ne pa predpogoj razorožitve. Nemogoča zahteva je, da se absolutna varnost zahteva kot predpogoj za razorožitev. Rezultat ženevske konference l. 1932. bo pravo merilo za civilizacijo sveta. Nobena dr-

žava ne sme uživati neomejene svobode oboroževanja, če bi bile druge države napol razorožene. Obveznost zmagovalcev v svetovni vojni je ravno tako moralna, kakor legalna, ker se je v mirovni pogodbi obljubila razorožitev. — Pripominja se že, da je Grandi sam poslal prošnjo guvernerju Pensilvanije za pomiloščenje protifašista, ki je bil zaradi njega obsojen.

## Uspeli poskusi z avtom na tračnicah

Pred novo revolucijo v prometu

Pariz, 27. nov. AA. Gaston Gerard, državni podtajnik za turizmo, se je danes udeležil poskusne vožnje v avtomobilu na tračnicah na 30 km dolgi progi blizu Chartresa.

Uvedba avtomobilov na tračnicah bi vožnjo na železnicah napravila mnogo udobnejšo in bi zelo pospešila turizmo v vseh pokrajinah Francije. Ta uvedba tvori eno izmed glavnih točk programa

V komentarju k povišanju angleških carin je neki nemški framacoski list zapisal, da je kriza svobodne trgovine kriza liberalizma in posledicu njegovih grehov zoper prostost. V resnici je to kriza liberalizma in njegovega otroka kapitalizma. Preživela je ne bosta ne oče ne sin, ker ne moreta dati današnjemu človeštvu edinega zdravila, ki ga more rešiti pred propadom, to je ljubezni.

## Novi carinski ukrepi Anglije

London, 27. nov. AA. Vlada je na snojnji seji spodnje zbornice naznanila, da bo v kratkem predložila zakonski načrt v zaščito domačega žita in o carinah na uvoz luksuznih poljedelskih pridelkov. Zakonski načrt o zaščiti domačega žita ima namen zagotoviti domačim poljedelcem trg za njihove pridelke ob prihodnji žitni letini. Zakon bo tudi doletel maksimalne cene. — Konservativni poljedelski odbor, narodna kmetijska zveza in slične organizacije so se vladi zahvalile za njeno obrambo poljedelskih interesov. — Poročajo, da bo zakonski načrt v glavnem sledil američanskemu kvotnemu sistemu, ki ga je izdelalo poljedelsko ministrstvo že pod delavsko vlado. Ta sistem bo zaenkrat omejen le na žito. Pozneje, če se bo obnesel, ga bodo uveljavili tudi za druga žita. Ker so žitni mlini racionalizirani, ne bo težko uvesti kvotni sistem. Cenijo, da se bo tako podražilo žito za deset šilingov pri četiri.

## Hitler nič ne ve

Berlin, 27. nov. AA. Wolffbiro poroča: Državni poslanec Gohring je izročil po nalogu predsednika nacionalne socialistične stranke Hitlerja notranjemu ministru spomenico, v kateri pravi vodstvo stranke, da je šele iz časopisja zvedelo za tako zvano veleizdajniško akcijo nacionalno socialistične stranke v Hessenu. Glavni odbor stranke izjavlja, da nima s temi vestmi nobene zveze. Vodstvo stranke je prej ko slej na stališču najstrožje legalnosti. Stranka bo uvedla preiskavo in bo ravnala najstrožje z vsakim članom, o katerem bi dognala, da je kršil načelo legalnosti. Take osebe bodo takoj izključene iz stranke.

## Heimwehr noče s Hitlerjem

Dunaj, 27. nov. AA. Knez Starhenberg je v nekem svojem govoru izjavil, da Heimwehrovei odklanjajo sodelovanje s Hitlerjevo stranko.

S tem v zvezi priobčujejo dunajski listi poročilo, da je glavno vodstvo nacionalnih socialistov v Avstriji definitivno prekinilo pogajanja s heimwehrovskim vodstvom o skupni borbi. Vodstvo avstrijskih nacionalnih socialistov je sklenilo, da zaenkrat ne bo vodilo odprte borbe proti Heimwehru, v bodoče pa ne bo moglo molčati, ako bo Heimwehr vztrajal na dosedanjih politiki, ki pomeni izdajstvo nad Nemško Avstrijo. Nacionalni socialisti so proti Habsburgu, ki ga predstavlja dr. Seipel in bodo proti njemu mobilizirali vse svoje sile.

Dunajska vremenska napoved: Polagoma bo začel prodirati hladni kontinentalni zrak proti zapadu. V južnih Alpah najbrže sneg.

# Mednar. kongres za razorožitev

Pariz, 27. nov. Mednarodnemu kongresu za razorožitev, ki je prišel včeraj zasedati, se pripisuje velika važnost. Ne gre sicer za zborovanje predstavnikov vlad, toda kongresa se udeležijo tako imenitne osebnosti in zastopniki je toliko narodov, da bo resolucija, ki bo sprejeta na kongresu, imela vsaj velik moralen učinek po vsem svetu. Na kongres je prišlo nad 600 delegatov iz vsega sveta, ki predstavljajo 170 organizacij iz 17 držav. V teh društvih je organiziranih 70 milijonov ljudi. Na kongres pa niso prišli delegatje sovjetske Rusije, Kitajske in Japonske. Predsednik kongresa je lord Robert Cecil. V odboru so nadalje senator Henri de Jouvenel, poslanik Herriot, Pierre Cot in predstavniki drugih narodov.

Francoski pazno sledijo razpravam na kongresu. Nacionalisti ga bojkotirajo, prav tako nacionalistično usmerjene organizacije. Južneške patriotične in druge, ki se zbirajo okoli »Action Française«, Pertinax je že napisal v »Echo de Paris« članek proti kongresu, češ, naj bodo Francozi previdni. Francija si res želi miru, toda naraščanje Hitlerjevega gibanja resno vzburi francoski narod. Za Francoze in Nemce sta posebno košljivi dve točki predlagane resolucije, in sicer tretja in četrta. Prva izmed teh določa, da se vse podpisnice versailleske pogodbe obvežejo, da se bodo enakomerno razorožile in da bodo izpolnile določbe te pogodbe. Četrta točka določa, da se mora razorožitev izvesti pod nadzorstvom mednarodne komisije, da se zagotovi enakost vseh naro-

dov glede varnosti. Francozi pač neradi pristanejo na obveze, ki bi Francijo postavile z Nemčijo v isto vrsto držav glede razorožitve, češ, ker ne morejo Nemčiji zaupati.

## Potek zasedanja

Pariz, 27. nov. AA. Tu je bil odprt mednarodni kongres za proučitev razorožitvenih vprašanj. Otvoritvi je prisostvovalo 600 delegatov iz mnogih držav. Angleški delegat Robert Cecil in francoski zastopnik De Jouvenel sta imela pozdravne govore. Zahvalila sta se delegatom za tolikšno udeležbo. Francoski zastopnik De Jouvenel je nato izročil predsedstvo kongresa Noelu Bakerju. Nemški delegat je v svojem govoru poudaril, da bi bilo treba ustanoviti novo vero v mir. Francoski delegat Gassin je predlagal, naj bi Zveza narodov razpolagala z mednarodno policijo proti vojni. Poljski delegat Lednicki je za splošno razorožitev, ker bodo sicer naredi propadli. Grški delegat Politis je govoril o razorožitvenem vprašanju s pravnega stališča. Opozoril je na dosedanje mednarodne pogodbe in na obveze, ki so jih prevzeli narodi. Potrebna bi bila mednarodna konvencija, ki bi narodom dovoljevala le policijo in ki bi odpravila stalno vojsko.

Nato je povzela besedo v imenu srednjeevropskih žen princesa Cantacuzene. V svojem govoru je izrazila bojazan, da ne bi, čeprav ta trenutke ni neposredne vojne nevarnosti, prišlo do večjih nemirov, ker ni v vseh državah blagostanja.

Italijanski delegat Dorileo se je v svojem govoru zavzel za porušitev carinskih meja.

Nemški delegat Schreiber, ki je bil poslanec nemškega državnega zbora, je v svojem govoru zahteval, naj se razorožitev takoj izvede.

Belgijski delegat Rolin se je pridružil stališču francoskega delegata in je navedel težkoče, ki preprečujejo takojšnjo splošno razorožitev.

Nato je povzel besedo francoski delegat Painlevé, ki je v svojem govoru zavnil načelo brezpogojne razorožitve, češ da je nevarno.

V splošni debati so posamezni govorniki pobili tezo francoskega delegata Painlevéja, pri čemer je prišlo do raznih manifestacij. Toda g. Painlevé je na vse kritike izjavil, da ne umakne niti ene besede tega, kar je rekel.

## Nemci so neozdravljivi

Berlin, 27. nov. Tukajšnji listi se obširno bavijo s pariškimi kongresom za razorožitev. Posebno demokratiški tisk se zavzema za to, da bi na resolucijo kongresa pristale vse nemške stranke. Toda celo demokratiški listi zavračajo tretjo točko resolucije, ki pravi med drugim, da se mora versailleska pogodba izpolniti. Čelo »Berliner Tageblatt« piše, da se Nemčija ne more prostovoljno obvezati, da bo spoštovala vzhodno, to je nemško-poljsko mejo, kakor je določila versailleski mir! List stavi na senatorja Boraha veliko upanje, da bo v svojem govoru po radiu iz Washingtona nastopil za revizijo mirovnih pogodb.

## Zupnik J. Kos izpuščen

Sušak, 27. nov. Glede vesti o aretaciji župnika Josipa Kosa v Biljani pri Gorici javljajo z Reke, da je bil aretiranec izpuščen po dveh urah zapora. Ko so peljali orožniki župnika skozi vas, se je polastilo občinstva veliko razburjenje in bati se je bilo izgrediv.

## Trgovski sporazum med Madjarsko in CSR

Budimpešta, 27. nov. Ž. Madjarska agencija službeno poroča, da sta madjarska in češkoslovaška trgovska delegacija, ki se pogajata v Pragi, sklenili sporazum, po katerem je Češkoslovaška določila kontingent za madjarsko moko in žito. Madjarska bo lahko uvozila v Češkoslovaško letno 7000 vagonov moke in 5000 vagonov pšenice. Uvozna carinska tarifa je določena za pšenico 7,50 Kč.

## Iz madžarskega parlamenta

Budimpešta, 27. nov. Ž. Na včerajšnji seji madjarskega parlamenta je govoril baron Biedermann, ki je ostro napadal avstrijsko-madjarsko carinsko unijo. Prepričan je, da kaj takega sosedne države nikoli ne bi dopustile, zato pa je mnenja, da bi bilo mnogo pametnejše, da se osnuje donavska unija, v katero bi vstopile razen Madjarske še Jugoslavija, Rumunija, Češkoslovaška in Avstrija.

## 7 smrtnih obsodb radi vohunstva

Varšava, 27. nov. tg. Poljski preki sod je v Baranovičih obsodil 7 oseb na smrt na vesalih, ker so vohunili za Sovjetsko Rusijo. Zagovorniki so vložili prošnjo za pomilostenje.

Berlin, 27. nov. AA. Danes je bil za predsednika pruskega deželnega zbora izvoljen poslanec socialistične stranke Witmak. Witmak je bil izvoljen na mesto umrlega Bartelsa.

# Prvi kongres jugoslov. knjižničarjev

## V Zagrebu 28. in 29. i. m.

V teh dneh, 28. in 29. i. m., se v Zagrebu v Vseučilišni knjižnici sestanejo člani Društva jugoslovanskih knjižničarjev na svoj prvi kongres. Ker se bodo na kongresu reševala zelo važna in za vsa naša kulturno javnost aktualna vprašanja, bo prav, če se v par besedah pomudimo pri organizaciji sami in delu, ki ga je društvo doslej izvršilo in ki ga ima še v programu.

Organizacija jugoslovanskih knjižničarjev je še zelo mlada. Do ustanovitve društva je prišlo na pobudo nekaterih naših tovrstnih ustanov in po analogiji podobnih organizacij v večini evropskih držav. Prvi sestanek se je vršil 20. nov. 1929 v Belgradu, katerega so sklicali uradniki Narodne in Vseučilišne knjižnice v Belgradu. Na tem sestanku je prišlo do resolucije, ki se ustanovi potrebno društvo radi strokovne izpopolnitve članov in njihovega materialnega obetanja. Tekom lanskega leta so bili sklicani še trije podobni sestanki, na katerih so se reševala tekoča vprašanja in je prišlo do posebnega pravilnika. Po zgledu belgrajske sekcije so se organizirali tudi knjižničarji v Ljubljani (13. maja 1931), v Zagrebu (8. aprila 1931) in Novem Sadu (meseca junija). Pred tremi tedni (6. t. m.) pa se je v Belgradu vršil prvi občni zbor jugoslovanskih knjižničarjev, kjer je bil izvoljen prvi odbor s predsednikom g. Svetozarjem Matičem. Zagreb in Ljubljana imata v odboru po dva delegata (gg. Joža Glonar in Avgust Pirjevec). Ta začasni odbor je imel celo vrsto še posebejnih notranjih organizacij.

Ob tej priliki je bil sprožen predlog, da bi Društvo jugoslovanskih knjižničarjev izdajalo svoj strokovni list. Ker je stvar radi finančnih težkoč zaenkrat težje izvedljiva, je g. Djonić predlagal, naj bi se zaprosilo uredništvo glasila prosvetnega ministrstva (»Prosvetni glasnik«), da odstopi knjižničarjem nekaj mesta v svojem listu. Tako bi »Prosvetni glasnik« imel poseben knjižničarski dodatek, dokler se prasanje ne reši na boljši način.

Po pravilih društva je dovoljen pristop vanj razen aktivnim uradnikom naših javnih knjižnic in profesionalnim delavcem na tem polju tudi bivšim knjižničarjem in vsem, ki se za tovrstne probleme zanimajo. Na ta način je dana društvu široka podlaga, kar bo vsekakor dobro vplivalo na razvoj in številnost članstva. Društvo jugoslovanskih knjižničarjev je že sprejelo v Mednarodno knjižničarsko zvezo, kar za nadaljnji razvoj organizacije ni malenkostnega pomena.

Iz tega dela v sami organizaciji bodo jugoslovanski knjižničarji v teh dneh stopili pred javnost in na zagrebškem knjižničarskem kongresu reševali več aktualnih vprašanj. Tako se bo razpravljalo o važnem vprašanju naše celotne jugoslovanske bibliografije. To je vprašanje, ki mora zanimati vsakega kolektiva za kulturna vprašanja zainteresiranega človeka. Doslej smo imeli posamezne neopodne, za gotov del naše sedanje dr-

## Imenovanja in napredovanja

Belgrad, 27. nov. I. Minister za socialno politiko je postavil za pripravniškega zdravnika v litjskem okraju dr. Antona Hecvarja, do sedaj volonterja na ženski bolnišnici v Ljubljani; za pripravniškega uradnika bolnišnice za duševne bolezni v Novem Celju je postavljena Alenka Prekoršek iz Celja.

Belgrad, 27. nov. I. V poljedelskem ministristvu so napredovali: V 4. položajno skupino višji veterinarski svetniki: Trnatec Koloman v Palanki, donavska banovina; Franjo Horak v Novem Sadu; Rebec Pravoslav na Rašku; Pirnat Franjo na obmejni postaji v Mariboru; dr. Stega Josip v Celju; Josip Rihar pri obmejni veterinarski postaji na Jesenju; Miklavžič Peter v Mariboru, desni breg; dr. Bogomil Zavadilnik v ptujskem okraju; dr. Josip Čeh pri banski upravi v Ljubljani; Degen Hinko pri obmejni veterinarski postaji v Kotoribi; Brusar Rudolf v Sisku; Šošarič Blaž v Virovitici; Sever Miloš v Novi Gradiški; Skrumec Filip v levaškem okraju. — V 5. položajno skupino veterinarski svetniki: Zarnik Alojz v radoviškem okraju; Bizjak Janko v Brežicah; Peršuh Anton v Slovenigradu; Skof Alojz v Ljutomeru; dr. Viljem Jedlička, veterinarski svetnik v p.; Ivan Vandoč v Novem mestu; dr. Veble v Litiji; Peter Skofic, Maribor, desni breg; Peter Rihtarič v Smarju pri Jelšah; Franjo Dobnik v Gornji Radgoni; Širala Metod v žamzanskem okraju; Steiner Rudolf v Sisku. — V 6. položajno skupino sledeči višji veterinarski pristavi: Maks Šribar v Kočevju; Barl Leopold v Krškem; dr. Fedor Jerina v Laškem; Samec Franjo v Gornjem gradu; Josip Serbec v Murski Soboti; Filip Pahor v Bohinjski Bistrici; Josip Samec na obmejni postaji v Murski Soboti; Kolenc Pavle v Prevaljah; Rafael Ipavc v Črnomlju; Koltefer Filip v Konjicah; Goljar Franjo v Kranju; Primić Franjo v Logatcu; dr. Benko Ivan v Dovskem. — V 7. položajno skupino je napredoval Malič Alojz, višji veterinarski pristav v brinjskem okraju.

## Bratomor pred sodiščem

Citatelem »Slovenec« je gotovo še v dobrem spominu žalostni dogodek, ki se je ponoči 4. oktobra odigral na cesti v Obrijah. Demon-alkohol je zahteval svojo žrtev, a epilog te drame se je danes zaključil pred sodiščem.

Ob 16 popoldne se je pričela pred malim senatom razprava proti posestniškemu sinu, 22 letnemu Stanku Zajcu, ki je obtožen uboja. Ko je odhajal z neke vinske trgovce, vršee se v Smartnem ob Savi, sta se okoli 3 zjutraj vinjena sporekla na cesti v Obrijah brata Stanko in Valentin. Drugi je prijel obtoženca za ramo, ga udaril po desni lopatici in ga vrgel na tla, kjer sta se naprej prepirala. Stanku se je posrečilo, da je prišel na vrh. Prijel je Valentina za vrat in ga pritisnil k tlom. Tiščal ga je nekaj časa. Ker se je brat pomiril, je vstal in odšel spat. Zjutraj pa mu je mati povedala, da leži brat Valentin mrtev na cesti.

Obtoženi Stanko se je v preiskavi in na današnji razpravi zagovarjal s silobranom.

Razprava je bila ob pol 10 končana je bil Stanko Zajc obsojen na šest mesecev strogega zapora zaradi prekrščenja silobrana. Razprava je pokazala težke socialne razmere, ki vladajo v ljubljanski okolici. Pred to razpravo se je vršila še druga zelo zanimiva proti štirim mladim vlomilcem, ki je bila pa tajna. Vlomljali so na Jesenjuh in na Bledu nad eno leto ter je bil en mladoletnik obsojen na tri leta robije, dočim so bili ostali trije njegovi soobtoženci obsojeni na večmesečne zaporne kazni, toda pogojno.

Belgrad, 27. nov. AA. Nj. Vel. kralj je podpisal danes zakon o poslovnem redu v narodni skupščini.

Rim, 27. nov. Ž. Rimska poročevalna agencija poroča iz Aten, da je 7 ravnatelj avstroslovenskih časopisov izročil sodišču, ker so v svojih listih obravnavali netočne in tendenčne vesti o finančni situaciji ter tako škodovali stabilizaciji grške valute.

# Boji v Tjencinu in Činčovu

## Kitajci zbirajo čete

Pariz, 27. nov. AA. Redakcijski odbor Sveta Zveze narodov je sprejel končni tekst načrta za rešitev kitajsko-japonskega spora. Predlog pride noč ob 16 na tajno sejo Sveta Zveze narodov.

Tekio, 27. nov. Ž. Po službenih vesteh je včeraj zvečer v Tjencinu prišlo ponovno do težkih nemirov. Kitajci so nenadoma otvorili ogenj iz strojnih pušk in topov na japonske koncentracijske čete. Japonci so odgovorili s protiognjem. Ker Kitajci na poziv Japoncev niso hoteli prestat s streljanjem, je nastal položaj v Tjencinu skrajno resen, vsled česar je imel ministrski svet danes izredno sejo, ker so Japonci zahtevali ojačenja svojih čet. Na seji je bilo sklenjeno, da se ojačenje zaenkrat še ne pošlje.

Tekio, 27. nov. Ž. Francoski poslanik je sporočil svojemu zun. ministru, da je general Čansuljan dal razumeti francoskemu poslaniku v Pekingu, da je pripravljen umakniti čete iz Činčova v notranjost velikega kitajskega zidu in vpostaviti nevtralne cone, v kateri pa bi ostala kitajska policija. Japonske oblasti smatrajo službeno vpostavitev nevtralne cone za pravilno, nikakor pa se ne morejo zadovoljiti z vprašanjem kitajske policije. Kitajske čete so zasedle v Činčovu obrambne pozicije, ker pričakujejo v najkrajšem času ponovne borbe z japonskimi četami. Kitajski oddelki so danes ponoči izvršili napad in zavzeli več pozicij ob reki Talingo, 20 milj vzhodno od Činčova. V Tokio je bila sporočena vest, da je prišlo do strašne bitke med japonskimi in kitajskimi četami v bližini Shimuiuntuna.

Washington, 27. nov. Ž. Tukajšnji kitajski poslanik izjavlja, da je po poročilu generala Činsijanga general Honjo dobil naredba od japonske vlade, da zasede vso Mandžurijo. Z druge strani se ta vest demantira.

Peking, 27. nov. Ž. Novega kitajskega zun. ministra Wellingtona Koo, ki je hotel včeraj prevzeti svoj resor, je pričakovalo več tisoč dijakov in mu zagrozilo, da izgubi glavo, čim prestopi ministrstvo. Okrog 10.000 dijakov zahteva, da se napove Japonski vojna.

London, 27. nov. AA. Reuter poroča iz Tjencina, da je o priliki srobnih spopadov bilo ubitih 27 Kitajcev, med tem, ko na japonski strani ni bilo ubitih smrtnih žrtev.

## Zaslišanje dr. Tota

Belgrad, 27. nov. I. Pri obravnavi proti zagrebškimi polagačem peklenjskih strojev so bili danes zaslišani dr. Tot, Ivanković in Suhani. Dr. Tot napravi neugoden vtis, ker izgleda, da o celi stvari prav nič ni poučen. Na večino stavljenih vprašanj, odgovarja zankalno in pravi, da se s soobtoženci skoraj ne prana, razen v točko, v kolikor jih je spoznal v gostilni Antona Kraljiča, kamor je redno vsak večer zahajal, ker se je nameraval poročiti s Kraljičeve hčerko. Vedno je sedel poleg Kraljičeve hčerke in zato tudi ni nikdar posvečal pozornosti raznim gostom, ki so se v gostilni zabajali. Ko mu je predsednik postavil nekaj preciznih vprašanj o nekem tajnistvem ključu, je dr. Tot izjavil, da je mislil, da ta je za pepravljanje avtomobilov in da ne bo služil, kol se je pozneje izkazalo, za razdiranje železniških tračin. O tej nakani ničesar ne ve in o tem z Miklavžičem nikdar ni razpravjal. Miklavžič pozna, da, toda le zato, ker mu je dolžan par sto dinarjev. Miklavžič je v resnici posodil revolver, toda ključa za razdiranje tračin pa ne. Tudi o peklenjskih strojih in o smrtiljivih bombah nima nobenega pojma. Na vprašanje, če pozna obtoženca Bakovića, odgovarja dr. Tot, da ga pozna in da ga je enkrat celo obolevsko pevaril, da mora začeti živeti bolj epodobno in redno življenje. Tudi

lečkov ni on niti napisal niti razmnoževal. Obtoženec Ivanković odgovarja predsedniku, da je Miklavžiča prvič videl, ko je bil ta pijan, in da sin potem napravila nekaj spreobedov. Pri Miklavžiču je namreč tedaj stanoval neki Poropat, ki je venomer govoril, da hoče zasušiti tisti vlak, v katerem se vozi zagrebški župan dr. Skulj iz Belgrade. Z njim torej so nekolikokrat šli na železniško progo, kjer je Poropat s ključem in kleščami operiral po tračinah. Ivanković se je še drugič s Poropatom sprehajale ponoči ob progi, in sicer tedaj, ko so se mislili peljati zagorski kmetje v Sumadijo. Po daljšem izpraševanju Ivanković vendar prizna, da so vsi udeleženci srobnih sprehodov ob progi bili opremljeni s kleščami in ključu za vsak slučaj. — Tretji obtoženec Suhani je potrdil, da so peklenjski stroji prišli varno iz Madjarske v našo državo. Služil je za obmejnega kurirja med zarotniki na Madjarskem in v Jugoslaviji. Toda popolnoma zanika, da bi bil kdaj vedel, kaj je nosil v paketi, ki so mu bili enstran meje izročeni in katere je vtihovaljal v svojih hlačnicah. Za to pot je res zaslužil tudi nekaj denarja. Pot pa ni bila težavna, ker se je izvršila pomoči. — Obravnavanje se bo jutri nadaljevalo.

govino in industrijo; Božidar Maksimović, minister za prosveto in Milutin Stanojević, predsednik trgovske zbornice.

3. Za dravsko banovino dr. Albert Kramer, Ivan Urek, Rasto Pustoslemek, Anton Hajdinjak, Anton Cerar, Ivan Pucelj, Janko Barle, Alojzij Drmelj, Karol Gašček, Alojzij Pavlič, dr. Stane Rape, Milan Mravljec, Albin Roman, Jakob Zemljčič, dr. Ljudevit Pivko, Anton Krejčič, Josip Benko, Anton Kline, inž. Franjo Pahernik, Lovro Petrovar, Ivan Mohorič, dr. Bogomil Vošnjak, Ivan Prekoršek, Danijel Makar in Vekoslav Spindler.

Sledijo: poslanci savske, vrbske, primorske, drinske, zetske, donavske, moravske in vrdarske banovine.

Glavni vol. odbor v Belgradu, 26. nov. 1931, št. 221. Podpisi članov gl. volivnega odbora.

## Poročilo gl. volivnega odbora

Belgrad, 27. nov. AA. Glavni volivni odbor je končal svoje poročilo o volitvah narodnih poslancev za Narodno skupščino dne 8. novembra 1931.

I. Volivcev, vpisanih v volivne imenike, je bilo 3.483.949.

II. Pri volitvah je glasovalo 2.342.520 volivcev.

III. Za volitve je bila pripravljena samo ena kandidatska lista z nosilcem g. Petrom Živkovićem, predsednikom ministrskega sveta in ministrom za notranje zadeve. Lista je dobila 2.342.520 glasov.

IV. Za narodne poslance se proglašajo:

1. Peter R. Živković, predsednik ministrskega sveta in minister za notranje zadeve, kot nosilec državne kandidatske liste.

2. Za mesto Belgrad, Zemun in Pančevo kot volivni okraj g. Kosta Kumanudji, minister za tr-